

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การตรวจราชการและการติดตามผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรณีปกติ รอบที่ 2 ของหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบเขตตรวจราชการที่ 17 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 เป็นการตรวจราชการและติดตามผลการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย ความก้าวหน้า/วิธีการ-ปัจจัย/ต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบาย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายนโยบาย ดังต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 : ด้านความมั่นคง

**การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงและมีคุณธรรม
ความเป็นพลเมือง ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด**

พบว่า สถานศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 หน่วยงานทางการศึกษามีการดำเนินการดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการกำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้าน การศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ (1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม (3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ (4) เป็นพลเมืองดีเพื่อให้ สถานศึกษาในพื้นที่นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยการบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10 ในกระบวนการลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด และหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกับสถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและ ทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีวุฒิทางลูกเสือ และได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และ หลักสูตรของลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาธิปไตย ความสามัคคี ประองดองการเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ ใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและใช้กระบวนการลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด เพื่อปลุกฝังความมีระเบียบวินัย ทัศนคติที่ถูกต้อง ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมศักยภาพทางกาย สติปัญญา สังคม จิตใจ และศีลธรรม ความเป็นพลเมืองดี ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง และมีคุณธรรม ความเป็นพลเมือง ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด รวมทั้งมีการบูรณาการเรียนการสอนกับรายวิชาอื่น ๆ ด้วย

ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการฝึกอบรมการเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ให้มีคุณวุฒิ ทางด้านลูกเสือ และยุวกาชาด สามารถนำหลักการ วิธีการทางลูกเสือ และยุวกาชาด ไปจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน สามารถทำหน้าที่บริหารกิจการลูกเสือ ในกลุ่มหรือกองลูกเสือของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด พัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ มีความรักและศรัทธาในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด

ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อบ้านเมือง มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึง ความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ถูกต้อง มี ความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน รวมทั้งมีความประพฤติที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อ สังคมมีจิตอาสาสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม และนำไปขยายผลให้กับเพื่อนนักเรียน และ ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จัดทำสื่อการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี ด้านทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง และมีคุณธรรม ความเป็นพลเมือง ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รองรับการ จัดการเรียนการสอนออนไลน์เพิ่มเติม

2. ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาผ่านการจัดกิจกรรม ลูกเสือและยุวกาชาด เพื่อส่งเสริมและบูรณาการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปปรับใช้ ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม ยุวกาชาดในสถานศึกษาด้วยความจริงจังและจริงใจ มีนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน

3. ควรให้ผู้บริหารกับผู้บริหารประสานงานเครือข่ายที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการ ฝึกอบรมมาแล้วได้ร่วมออกปฏิบัติหน้าที่โดยพร้อมเพรียงกัน โดยที่ติดขัดอะไร ทำเพื่อเยาวชน นักเรียนและนักศึกษาอย่างจริงจัง

4. จัดประชุมปรึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ในช่วงโรคระบาดการจัดกิจกรรมจึงต้อง ปรับให้เหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ การแยกการ รวมกลุ่มให้ลดน้อยลง รักษาระยะห่าง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดภายใต้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19)

นโยบายที่ 2: ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

พบว่า หน่วยงานทางการศึกษาในทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ดังนี้

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนมีการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้เข้ารับการอบรม พัฒนาทักษะความสามารถ ในการการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning

การส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษา ให้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรม อาทิ การอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้แอปพลิเคชัน padlet เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยระบบ School MIS การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม เป็นต้น รวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพิ่มและพัฒนาทักษะให้กับนักเรียน นักศึกษา นอกจากนี้แล้วสถานศึกษาได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา ทั้งในส่วนของผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนรู้ และเทคนิคการสอน

ทางด้านของสถาบันอาชีวศึกษาได้มีการได้ทำความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด การจัดหลักสูตรระยะสั้นที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนทักษะ พัฒนาทักษะ และมีทักษะอาชีพตรงความต้องการของสถานประกอบการ มีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปรับปรุงรายวิชาเดิม โดยปรับปรุงให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสมรรถนะ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน แก่บุคลากรทุกสาขาวิชา

ด้านผู้สอน

ครูมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้ วิทยาการคำนวณ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเลือก กระบวนการจัดการเรียนรู้และเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วมกับกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลหลากหลายและเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรม

ครูจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขัน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายตรงกับความต้องการเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาผ่านรายวิชาโครงงาน และรายวิชาการศึกษาค้นคว้า

และสร้างองค์ความรู้ (IS) เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร มีทักษะทางด้านการใช้ระบบ ICT และระบบ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผู้เรียนได้ เรียนรู้และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาและครูได้อย่างคล่องแคล่ว

ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย วางแผน ฝึกทักษะการคิดแบบมีเหตุผลและลงมือ ปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และมีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพ รู้จักการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมสำหรับวัยเรียนผู้เรียนเกิดทักษะ ดังต่อไปนี้ ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ สามารถค้นคว้า ใฝ่หาความรู้จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การคิดคำนวณ การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การเงิน สังคมและวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและแนวทางการวัดประเมินผล ผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. ความชัดเจนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทวิศึกษา

3. ครูผู้สอนงานอาชีพจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้แก่ักเรียนโดยการใช้เครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนหมุนเวียนตามช่วงเวลาว่างของนักเรียน

4. ควรจัดสรรเครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ เช่น ห้องและอุปกรณ์สำหรับ Video Conference สำหรับการจัดการสอนทางไกล

2.2 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และห้องเรียนอาชีพสู่การสร้างอนาคตให้ผู้เรียนมีอาชีพและมีงานทำ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมและมัธยมศึกษา ประสานความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษา ร่วมกันจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษา มีคุณวุฒิทางวิชาชีพ โดยมีสาขาวิชาไฟฟ้า บัญชี โรงแรม และงานช่างยนต์ เป็นต้น มีการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การประกอบอาชีพ ตามความสนใจ

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการและความถนัด มีหลักสูตรที่หลากหลายในการรองรับและตอบสนองความต้องการด้านอาชีพ สอดคล้องและเป็นทางเลือกให้กับผู้เรียน โดยจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพในรายวิชาพื้นฐาน/รายวิชาเพิ่มเติม/โครงการอาชีพ/เสริมทักษะอาชีพ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน/สร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ขยายเครือข่ายเพื่อทำความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา ในการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา และหรือหลักสูตรอาชีพระยะสั้น ทำให้ผู้เรียนมีแนวทางประกอบอาชีพในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายให้จัดการศึกษาในระบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการศึกษาทวิศึกษาสามารถตอบสนองนโยบายของการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศได้ในอนาคตและนักเรียนให้ความสนใจและมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

2. ควรมีการสร้างความร่วมมือที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางปฏิบัติระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด

3. ควรมีการเชิญสถานประกอบการที่ใช้ Social network เป็นช่องทางในการสร้างรายได้ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้าผ่าน Facebook หรือ ผ่าน LINE เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อการประกอบอาชีพให้ สอดคล้องกับการเป็นสังคม Thailand 4.0

4. ควรมีการเพิ่มเติมแนวทางการปฏิบัติ และปรับตามสภาพบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถให้นักเรียนเป็นทางเลือกในการศึกษาต่อและมีทักษะอาชีพในอนาคต

2.3 การจัดการศึกษาแบบทวิภาคี

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาแบบทวิภาคี มีการขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งในและนอกจังหวัด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้กับนักเรียนนักศึกษา เช่น ทำบันทึกข้อตกลงกับ บริษัทเอกชน ในสาขาวิชาชีพที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ เช่น การเงินการบัญชี การขนส่ง การค้าปลีก การโรงแรม เป็นต้น โดยการจัดการศึกษาวิชาชีพ ร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้ รวมทั้งจัดทำแผนและคู่มือการฝึกตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ วางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศติดตามการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการและมีการวัดผลและประเมินผล ควบคุมกำกับดูแลและแก้ปัญหาต่าง ๆ ประชุมสัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรสนับสนุนให้ส่งเสริมครูผู้สอน และครูฝึกในสถานประกอบการมีกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะด้านวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เหมาะสม

2. จัดหาสถานประกอบการที่มีความพร้อมให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์อย่างเพียงพอ พัฒนาสถานประกอบการเพื่อยกระดับให้มีมาตรฐาน สำหรับใช้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์และจัดทำ MOU ร่วมกับสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน

3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้ร่วมกันจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียน บริบทการเรียนรู้ และพิจารณาสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานเชื่อมโยง การเรียนรู้

4. นโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยงานต้นสังกัด ควรเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีความชัดเจน และสร้างการรับรู้ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

2.4 การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

หน่วยงานทางการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายฯ มีเพียงบางจังหวัด ได้แก่หน่วยงานการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย ซึ่งส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ดังนี้

สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

ศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ขับเคลื่อนงานแนะแนวร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา โดยจัดอบรมส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ตามนโยบายการปรับเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา : สายสามัญ ให้เป็น 50 : 50 การจัดทำงานฟาร์มเด่นของสถานศึกษา จัดการฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสันเฉพะทาง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการจัดอบรมกิจกรรมแนะแนวควรเชิญสถาบันอาชีวศึกษาหลากหลายสถาบัน เพื่อเป็นทางเลือกให้เด็กนักเรียนตัดสินใจศึกษาในสายอาชีพได้มากขึ้น

2. ควรเพิ่มจำนวนนักเรียนที่เข้าอบรมมากขึ้น

3. ควรเพิ่มวิทยากรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ หลากหลายด้านอาชีพ

นโยบายที่ 3 : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

3.1 การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัด มีการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติ มีรูปแบบการบริหารงานที่ชัดเจน สามารถนำนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ แก่สถานศึกษาในสังกัดได้ มีการกำกับติดตามสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสรุปผลผู้เรียนรายบุคคล มีการนำผลประเมิน คุณภาพของผู้เรียนไปพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น และมีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพ ผู้เรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบ สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และมีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามทักษะการเรียนรู้ 3Rs8Cs ตามสภาพความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ออกแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ครูผู้สอน มีการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีการจัดทำห้องเรียนออนไลน์ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 Online learn with live การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ Facebook Live บน Facebook Page ของสำนักงาน กศน.จังหวัด Page ของสถานศึกษาในสังกัด และผ่านระบบ ZOOM Cloud Meetings รูปแบบที่ 2 Online learn by save mode เป็นการผลิตจัดทำ สื่อการเรียนรู้ เนื้อหา แบบทดสอบ ไว้ในระบบออนไลน์ ระบบ Cloud Computing ระบบ LINE Group ให้นักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้ รับชมการสอนย้อนหลัง ได้ทุกที่ ทุกเวลา

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการศึกษารูปแบบการเรียนรู้อะบบและการจัดการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อ พัฒนานวัตกรรม การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียนและ การวิจัยทางการศึกษา

ครูมีรูปแบบการเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งรู้จักจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน ช่วยให้ผู้พัฒนาความสามารถในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เช่นการประเมินผลการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนให้ ความรู้และนิเทศติดตามครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างสมดุลและ

เหมาะสม อาทิ การใช้แบบทดสอบตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสากล ควบคู่กับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในห้องเรียน

ครูผู้สอนได้รับความรู้ มีความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นแนวทาง นำไปสู่การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูแกนนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สร้างนวัตกรรมกระบวนการและโมเดลการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 เช่น การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาทักษะด้านยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะการเรียนรู้ตามบริบทของสถานศึกษา/โรงเรียนผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้รับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามทักษะการเรียนรู้ 3Rs8Cs

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการปรับการดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น การจัดประชุมอบรมออนไลน์ ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

2. ควรสนับสนุนอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์สำหรับผู้เรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่พร้อม

3. ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ทุกสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

3.2 การพัฒนาครูให้มีทักษะความรู้และความชำนาญการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาอังกฤษรวมทั้งการจัดการเรียนการสอน (Human Capital Excellence Center : HCEC)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

มีการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) ดำเนินการจัดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล หรือการสอบอื่น ๆ จัดอบรมพัฒนาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการพัฒนาตามสมรรถนะวิชาชีพ และด้านอื่นๆ ตามที่ สพฐ. กำหนด

นอกจากนั้น หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ และอบรมพัฒนาภาษาต่างประเทศเช่น จัดการฝึกอบรมพัฒนาครูผู้สอนด้านการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft team, Google meet และการใช้ Google drive ร่วมกับโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ มีการจัดการเรียนการสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ โดยครูชาวต่างชาติ

การพัฒนาบุคลากรในสังกัดในการเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการศูนย์ดิจิทัลชุมชน หลักสูตรการใช้งานโปรแกรมสำนักงานเพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำ และหลักสูตรการค้าออนไลน์ การฝึกอบรมพัฒนาครูผู้สอนด้านการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft team, Google meet และการใช้ Google drive ร่วมกับโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ หรือการจัดอบรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ และอบรมพัฒนาภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนพัฒนาทักษะความรู้ด้านการจดจำ และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านความรู้ดิจิทัล (Digital literacy) การสร้างสื่อการสอนจากหลักสูตรอบรมด้วยระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลังจากศึกษาเนื้อหาสำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบออนไลน์ ที่หน่วยงานทางการศึกษาได้พัฒนาขึ้น

ครูผู้สอนมีความรู้ เข้าใจในการจัดการเรียนการสอน งานที่ตนรับผิดชอบทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนางานได้มากขึ้น

ครูผู้สอนมีการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด สอน เช่น โปรแกรม ZOOM และ Classroom แบบออนไลน์ ด้านภาษาอังกฤษ มีครูต่างชาติ คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับครูและนักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ในรูปแบบ Face to face และ Online
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรมต่างๆ เพื่อสามารถนำมาความรู้ ปรับใช้ให้เหมาะกับการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
3. ควรจัดตั้งพื้นที่ในการจัดตั้งศูนย์ HCEC เพิ่ม
4. การสั่งการในระดับนโยบายที่ชัดเจนเป็นระบบ จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกันและไม่ขัดต่อระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3.3 หลักฐานสมรรถนะ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด มีการประชุมปฏิบัติการการออกแบบการจัดการเรียนรู้สู่แผนการเรียนรู้ในยุค New Normal ส่งบุคลากรเข้าศึกษาอบรมเรื่องหลักสูตรฐานสมรรถนะ แต่เนื่องจากตัวหลักสูตรยังไม่มีความชัดเจน จึงอยู่ระหว่างการรับฟังนโยบายจาก สพฐ. มีเพียงบางหน่วยงานได้สอดแทรกขับเคลื่อนหลักสูตรสมรรถนะ ไปพร้อมกับโครงการที่ใช้งบประมาณของเขตพื้นที่ ส่วนทางด้านสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และบทเรียน

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด พร้อมๆ กับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแนวทางหรือประชุมชี้แจงที่มีความชัดเจน เกี่ยวกับการดำเนินการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อทางสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาจะได้ดำเนินการตามแนวทางอย่างถูกต้อง

นโยบายที่ 4 : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

4.1 การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทางการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับนโยบายแนวทางการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP) จาก สพฐ. และจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับความสำคัญการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และการใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทางการศึกษาที่เป็นเลิศ มีการแต่งตั้งครูผู้ดูแลระบบ (Admin) ประจำโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด และจัดให้มีกลุ่ม Line ผู้รับผิดชอบระดับสถานศึกษาเพื่อเป็นช่องทางในการประสานงานและรับทราบวิธีการพัฒนาใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทางการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP)

นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานต้นสังกัดยังได้จัดการอบรมครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนสังกัด ใช้งานออนไลน์ผ่าน OBEC Channel และพัฒนาศึกษานิเทศก์ Co-Leader เพื่อเป็นผู้ดูแลระบบระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้กับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาทุกแห่งทุกสังกัด ดำเนินการ

ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องตามแนวทางการปฏิรูปประเทศและนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ด้วย

ด้านครูผู้สอน

ครูจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้ Digital Education Excellence Platform: DEEP เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ (ห้องเรียนออนไลน์) ครูได้รับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของโลกในปัจจุบัน

ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสมัครใช้ระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ประกอบการเก็บข้อมูลในการประเมินผลความสามารถและต้องได้รับการทดสอบด้านทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามมาตรฐาน CEFR

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จัดอบรมสร้างองค์ความรู้ให้กับครูในเรื่องการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP)
2. หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. กระทรวงศึกษาธิการ ต้องปรับปรุงและพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้เข้าถึงครูและผู้เรียนอย่างแท้จริง

4.2 การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีการพัฒนาครูปฐมวัย และจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ดังนี้ (1) อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบทบาทร่วมกับครูประจำชั้นในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ

ส่งเสริมการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในการค้นหา เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กปฐมวัย (3-5 ปี) ทุกคนให้ได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการ จากสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน

พัฒนาครูปฐมวัยและจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ดังนี้ (1) อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพ การศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ประเมินพัฒนาการตามโครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนปฐมวัย ปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านครูผู้สอน

ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยสามารถ นำความรู้และกิจกรรมตามโครงการลงสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนได้อย่างมีคุณภาพเด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามโครงการเห็นได้เชิงประจักษ์ ก่อนและหลังการเกิดการแพร่ระบาดฯ

ครูผู้สอนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ทั้งแหล่ง เรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ด้านผู้เรียน

เด็กมีการฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนลงมือทำ นำเสนอ และสะท้อนความคิดเห็น ฯลฯ โดยครูเป็นผู้สนับสนุนและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก

เด็กมีการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) นั่นคือ การพัฒนา 4 ด้าน ประกอบด้วย ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมวัย รวมทั้งพัฒนาด้านตัวตน (Self Development) พัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) มากขึ้น เพื่อให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุผล และมีสุขภาพดี

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มอบนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ตรงตามหลักสูตรปฐมวัย 2560 เน้นนโยบายให้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพราะการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเด็กจะได้รับการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้านรวมถึงทักษะชีวิตในการดูแลตนเองให้ปลอดภัย และนิเทศชั้นเรียนปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในเรื่องของการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียน ควร มีสื่อเพียงพอต่อจำนวนเด็ก

2. เห็นควรจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยเพื่อเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก และครู เพื่อเป็นการพัฒนาด้านการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง และมี ศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

3. จัดสรรครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้ครบทุกโรงเรียน

4.3 การเข้าถึงทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการพัฒนาครูปฐมวัยและจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อ นำไปใช้ในการจัด ประสพการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการบ้าน นักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการและแนว ทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ด้านครูผู้สอน

ได้รับการอบรมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เช่น การอบรมพัฒนาคุณภาพการจัดการ การศึกษาเรียนรวมกับบทบาทหน้าที่พี่เลี้ยงเด็กพิการเรียนรวมกับบทบาทหน้าที่พี่เลี้ยงเด็กพิการ อบรมปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การเขียนแผนการสอน เฉพาะบุคคล (IIP) และการใช้สื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ประจำปี 2564

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนในระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา/โรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้รับการพัฒนา ในด้านต่างๆ พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความใส่ใจ ความ ถนัดและความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มอบนโยบายให้กับผู้บริหารและคณะครูของสถานศึกษาทุกแห่ง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการรับนักเรียนพิการเรียนรวม เข้ามาอยู่ในสถานศึกษาของตน

2. จัดสรรงบประมาณและพี่เลี้ยงเด็กพิการให้สถานศึกษาที่มีนักเรียนพิการเรียนรวมให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อแบ่งเบาภาระของสถานศึกษา
3. ส่วนกลางควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนคนพิการเป็นประจำทุกปี เพื่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนคนพิการให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
4. เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหารือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อหากรอบอัตราคลังข้าราชการครู/พนักงานราชการด้านการศึกษาพิเศษ

4.4 ความปลอดภัยของผู้เรียน

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

ดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดภัย Safety School เพื่อจัดระบบความปลอดภัยของสถานศึกษาที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมทำให้สถานศึกษาเป็นที่ที่ปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสิทธิเสรีภาพทางสังคม

ดำเนินโครงการ ภายใต้อายุ 3 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยการบริหารจัดการ การขับเคลื่อนการดำเนินงานและการรายงาน กำกับติดตามและประเมินผล และ 9 มาตรการ ประกอบด้วยการพัฒนาความเข้มแข็งระบบบริหารความปลอดภัย การจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติ ด้านความปลอดภัยในโรงเรียน การรักษาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน จากอุบัติเหตุ ภัยพิบัติ ด้านสิทธิและสวัสดิภาพนักเรียน การรายงานเหตุ และการกำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำคู่มือโรงเรียนปลอดภัย Safety School เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน้าเว็บไซต์ สำนักงาน และมีการจัดโครงการต่างๆ ขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายฯ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จัดโครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปี โครงการส่งเสริมสวัสดิการนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัด โครงการประกันอุบัติเหตุแก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อเป็นการประกันภัยเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุต่อนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดเน้นความสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนระดับปฐมวัย การให้บริการของรถตู้รับ-ส่งนักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนสร้างความเข้าใจและสร้างข้อตกลงให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย
3. ควรแนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผน เฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการ และกิจกรรมเพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของ หลักสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2555 และพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.5 การศึกษาตลอดชีวิต

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจ
ราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาต้นสังกัด มีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสังกัด พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ยกย่องทักษะภาษาอังกฤษตามโครงการพัฒนาสมรรถนะ
บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ
ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน
การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้จากหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์

ดำเนินการโครงการขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน
ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณภาพ ปีการศึกษา 2564

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการจัดกิจกรรม
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ให้แก่ทุกช่วงวัยเพื่อนำความรู้
ไปบูรณาการให้เข้ากับสภาพสังคม ชุมชนที่อยู่อาศัย โดยการสำรวจความต้องการของชุมชนที่จะ
เรียนรู้ ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ เรียนรู้
ดิจิทัล การส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 19 การ
เรียนรู้การทำเจลล้างมือแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งควรยึดความต้องการของผู้เรียน ฐานความเป็นอยู่
สภาพบริบทของชุมชนเป็นหลัก เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความยั่งยืน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือ
พัฒนาต่อยอดของกิจกรรมได้ต่อไป

นโยบายที่ 5: ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

5.1 การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพของชุมชน

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจ
ราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา มีการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และโรงเรียน
เครือข่าย “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” สามารถดำเนินการได้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงาน
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประชุมคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร
การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มของสำนักงานเขตพื้นที่ และประธานกลุ่มโรงเรียน และที่ประชุมมีมติให้มี
โรงเรียนคุณภาพชุมชนเป็นโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา

มีการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community)
เพื่อพัฒนาสมรรถนะพลเมืองรุ่นใหม่ โครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (โรงเรียน

คุณภาพของชุมชน) เพื่อเป็นทีมขับเคลื่อนระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Area Team) ในการลงพื้นที่โรงเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ ฯ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และโรงเรียนเครือข่าย เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือก “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ความชัดเจนของกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และกิจกรรมตามจุดเน้นการดำเนินงาน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ระบบประกันคุณภาพ 3) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) การพัฒนาครู 5) การเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล 7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ 8) Big Data และการจัดสรรงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดสรรให้รวดเร็ว เพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ ไม่จำกัดด้วยเวลา

2. การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ หากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณค่าเดินทางไปเรียนรวม (ค่าพาหนะรับส่งนักเรียน) ให้กับนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องตลอดไปทุกรุ่น จะไม่สามารถรวบรวมโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายใกล้โรงเรียนคุณภาพได้ เนื่องจากเป็นการเพิ่มภาระของผู้ปกครองที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับบุตรหลานเพิ่มขึ้น

5.2 โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง

พบว่า หน่วยงาน ต้นสังกัด มีการขับเคลื่อนนโยบายพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพ : โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและระดับคะแนนตามกรอบแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของ สพฐ. และดำเนินการพิจารณาคัดเลือก ฯ ในรูปแบบคณะกรรมการฯ โดยคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพ : โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ผลการถอดบทเรียนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและพัฒนาศักยภาพนักเรียนในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและสร้างความตระหนักในการเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลนำนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนมาจัดแสดงนิทรรศการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำกับติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนระยะสั้นเพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการในขั้นตอนต่อไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามประเด็น และควรให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแนวทางให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้

2. โครงการโรงเรียนคุณภาพ ควรมีความต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะเกิดจากความต้องการของโรงเรียน โดยผู้บริหารครู กรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ร่วมกันวิเคราะห์

ปัจจัยพื้นฐาน ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยเสริม และโอกาสของสถานศึกษาเพื่อร่วมบูรณาการในการพัฒนา

5.3 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากการรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จากการติดตามโรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สะอาด ปลอดภัย มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ มีหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การดูแลด้านระบบสาธารณสุขให้พร้อมใช้งาน มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

ด้านการส่งเสริมการศึกษา สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้โรงเรียนได้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามที่สมควร พัฒนาครู ให้มีความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ติดตามการจัดการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรวมทั้งเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนมีความพร้อมด้านการเรียนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

ด้านเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินสถานศึกษา/โรงเรียน มีการปรับโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ มีการสนับสนุนด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคติดเชื้อ โควิด 19 โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่แต่ละแห่ง มีแหล่งสนับสนุนทรัพยากรจากหลายแห่ง เช่น องค์กรมูลนิธิต่าง ๆ องค์กรเอกชนห้างร้านและหน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ

5.4 โรงเรียนขนาดเล็กที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นค่าใช้สอย ค่าวัสดุและค่าสาธารณสุขไป ตามความจำเป็นและขาดแคลน ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้ DLTV เป็นหลัก และมีการสอนเสริมในช่วงโมฆเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาตามความถนัด และต่อยอดให้ได้แสดงศักยภาพตามความสามารถ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเรียน มีผลการประเมินภายในอยู่ในระดับดีขึ้น

ด้านบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดย ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และองค์กรอื่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนวางแผนการจัดการศึกษาและสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น ระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านนักเรียน

1. สถานศึกษามีผลคะแนนการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล สูงกว่าระดับประเทศ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา
2. สถานศึกษามีผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละกลุ่มสาระ สูงกว่าระดับประเทศ

ด้านครูผู้สอน

ครูมีการพัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์/ความชำนาญ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดการประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาครูด้วยกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC มีการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลประเมินพัฒนาไปปรับปรุงจัดประสบการณ์และพัฒนา นักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรสนับสนุนงบประมาณ/สื่อ/วัสดุ/ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน Stand Alone โดยเฉพาะไม่ควรใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารวมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดกลาง ควรกำหนดหลักเกณฑ์ด้านบุคลากร สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone แยกจากเกณฑ์อัตรากำลังสำหรับโรงเรียนปกติ เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ ควรกำหนดแนวทางการให้ขวัญกำลังใจสำหรับบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone ให้มีคุณภาพ
2. ควรสนับสนุนงบประมาณ/สื่อ/วัสดุ/ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน Stand Alone โดยเฉพาะไม่ควรใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารวมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดกลางควรกำหนดหลักเกณฑ์ด้านบุคลากร สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone แยกจากเกณฑ์อัตรากำลังสำหรับโรงเรียนปกติ เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอควรกำหนดแนวทางการให้ขวัญกำลังใจสำหรับบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone ให้มีคุณภาพ

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2564 กรณีพิเศษ

1.การจัดการเรียนการสอนและมาตรการป้องกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการประชุมวิเคราะห์หารูปแบบ แนวทางการจัดการศึกษาในช่วง
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ ให้เหมาะสมตามบริบทของ
แต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา (4 รูปแบบ) พร้อมแจ้งแนวทางในการดำเนินการกับผู้บริหารโรงเรียน
ได้รับทราบ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และให้สถานศึกษาทำรายงานการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา ผ่านระบบออนไลน์ ในภาพรวมทุกสังกัดดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการ
ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด

สถานศึกษาดำเนินจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ยกเว้นการจัดการเรียนการสอน
ในรูปแบบ On - Site เนื่องด้วยสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
(COVID - 19) พร้อมได้จัดทำแผนรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (COVID - 19) ในสถานศึกษาจากการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนใน ปีการศึกษา
2563 เป็นฐานในการจัดทำแผนรองรับข้อมูลดังกล่าว

ส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online และ On hand งดการจัดการเรียนการ
สอนแบบ On site เนื่องด้วยบางจังหวัดอยู่ในพื้นที่การแพร่ระบาดและเป็นจังหวัดพื้นที่ควบคุมสูงสุด
และเข้มงวด

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาด
สามารถปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ด้วยรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ให้ครบหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตาม
ตัวชี้วัดรวมทั้งมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนไว้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) กรณีสถานการณ์ปกติ
และ 2) กรณีมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และต้องปิด
สถานศึกษา ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรม Google Classroom และติดตาม
นักศึกษาในช่องทาง Social Media ต่าง ๆ เช่น ไลน์ เพจ บัญชีมีวิธีการวัดประเมินผลให้ยืดหยุ่นเข้ากับ
ทุกสถานการณ์ รวมทั้งครูผู้สอนมีการปฏิบัติตน ดูแลป้องกันตนเองตัวเองอย่างเหมาะสม

ด้านนักเรียน

ต้องดูแลตนเอง เป็นช่วงๆ ปฏิบัติตามมาตรการของโรงเรียน หรือในช่วงที่มีการระบาดรุนแรง
ก็ให้เรียนอยู่ที่บ้าน ตามรูปแบบที่กำหนด มีการศึกษาเพิ่มเติม

ต้องเรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางไกลเข้ามาช่วยการเรียนรู้ ทักษะการสืบค้น
การเข้าแอปพลิเคชันต่างๆ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายระดับประเทศ ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง แรง และฟรี สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทั่วไทย
2. ควรกำหนดนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการ ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ในสภาวะวิกฤต COVID-19

2. มาตรการการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน แบบสำรวจออนไลน์ และการสังเกต พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด ได้มีการแจ้งมาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) และแนวทางลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ จากฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) สำหรับสถานศึกษา ตามหนังสือที่ ศธ04107/4063 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2563 และปฏิบัติตามแนวทางประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2563 และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาจากฝุ่นละอองอย่างเคร่งครัด

สถานศึกษา/โรงเรียนมีมาตรการให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่นละออง จัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 และจัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จัดการเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึง สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ จิตสำนึกที่ดี และมีส่วนร่วมในการควบคุม ป้องกัน แก้ไข และลดปัญหา นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

ประชาสัมพันธ์สื่อองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ผ่านช่องทางต่าง ๆ แก่บุคลากร นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้ให้เกิดความเข้าใจ และนำไปป้องกันและแก้ไขปัญหา ชี้แนะให้ประชาชนดูแลบำรุงรักษาเครื่องยนต์ส่วนบุคคลและเครื่องยนต์ทางการเกษตร ปลุกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อลดปัญหามลพิษร่วมกัน รวมถึงดาวนิโกลดแอปพลิเคชัน Air4thai ของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อติดตามสถานการณ์อย่างเนื่องรวมทั้งดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานศึกษาที่มีพื้นที่เสี่ยง ให้ดำเนินงานตามมาตรการการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างเคร่งครัด
2. สร้างความตระหนักและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 รวมทั้งบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด